

PROPAGANDA EĞİTİM MİDİR?

Şu halde propaganda insan ruhunun temel davranışına tesir ediyor demektir. Bu bakımdan onu eğitime benzetebiliriz; fakat, genel olarak kullandığı teknik ve hele yetiştirmeden ikna etmeye ve hakimiyeti altına almaya çalışması, onu eğitimin zıddı haline getirmektedir (22).

Propaganda ve reklâm ilim anlamında eğitim ile ilgili değildir. Maksadı gerçeğe hizmet değil, sadece taraftar veya para kazanmaya hizmettir. Propaganda ve reklâm düşünmeğe değil, düşünmeden kabul etmeğe sevk eder (23).

Buraya kadar olan iktibaslarımızdan anlıyoruz ki; tavsiye, «Propaganda» ile ilk nazarda bileşmektedir. Bu birlik, Propaganda kelimesinin ilk defa kullanılmaya başladığı zamanki manası itibarıyla değildir. Yoksa amaç yönünden bir birlik söz konusu değildir. Ayrıca «tavsiye», «karşısındaki iyiliğini isteme» niteliğiyle de; böylesi bir şey düşünmeksizin sadece tesir altına almak için çalışan propaganda'dan ayrılmakta ve ona bir üstünlük ifade etmektedir. Kaldığı tavsiye'de mutlaka kabul ettirmek isteği de yoktur.

Ancak bugün bir san'at ve ihtisas dalı haline gel-

miş bulunan, modern metod ve vasıtaları kullanan propaganda, metod ve vasıtalar yönünden bizim tavsiye'mize yardımcı olabilir. Yani «Hakkı Tavsiye», propagandanın usul ve vasıtalarını (kendi metod ve vasıtalarına ilâveten) kullanabilir ve bunda herhangi bir mahzur da yoktur. Aksine fayda ve kazanç çoktur. Unutulmamalıdır ki İslâm (i'layı kelimetilâh için) tērakkiperver bir dindir.

Öte yandan bugünkü manasıyla propaganda «yalan»a dayanır bir anlam taşımaktadır. Ona bu vasfı veren de daha çok propaganda'nın politika sahasında kullanılmakta olmasıdır. Tavsiye ve davet'in böylesi bir kusuru yoktur.

Şu halde yukarıdaki kayıtlar unutulmaksızın Hakkı Tavsiye'ye «Hakkın Propogandası veya Hakka Davet» de diyebiliriz. Ama biz, Kur'an-ı Kerim'in Asr Suresindeki ifadesine bağlı kalarak ve kendine has meziyyetleri bulunması nedeniyle Tavsiye'yi tercih edeceğiz.

(Devam edecek)

22 — Siyasi Propaganda, Terc: C. Perin S: 11.

23 — Eğitim Sosyolojisi, Nusret Köymen, S: 75, İstanbul, 1968, İlköğretmen okul ders kitaplarından).

KUR'AN-ı KERİM

Aksettirir ezed ebed hakikatını
İlâhî hazinenin cevheridir KUR'AN
Düşün, gör onun akıl üstü san'atını
Kalblere hayat veren bir kitabdır KUR'AN.

Çizer sonsuz hayatın esrar haritasını
Allah'ın kopmayan rabitasıdır KUR'AN.
Anla onun ciddi irşad macerasını
Sıkıcı ahvalde felâh ufkudur KUR'AN.

Refaha kavuşturur onun prensipleri
Gölgesi ebede uzanan kitabdır KUR'AN.
Küfrü yok edici derin inkılapları
Kanayan ruhların şifası olur KUR'AN.

Gösteriyor ahiretin huzur bahçesini
Allah'a götüren tek vasıtadır KUR'AN.
İnsan onunla bulur en pak rütbesini
Doymulmayan ebedî bir lezzettir KUR'AN.

BURHANEDDİN ARSLAN
(İst. Y. İslâm Enstitüsü Öğrencisi)